

Filosofie Magazine

FM.

F&L

€9,99

**Arnon
Grunberg**

Wil een gelukkige
Kafka worden

**Het dodelijkste
gedachte-
experiment**

Philippa Foot ging niets
uit de weg

**Alles over het
menselijke tekort en
ander ongemak**

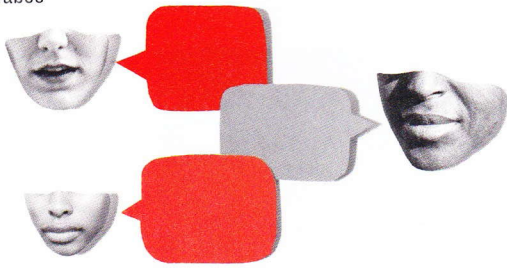
Filosofie is
makkelijker
als je denkt
Wat is ziekte?

FM.

**Achille Mbembe
vindt de toekomst
in een diep verleden**

Lichaamstaal
Waarom riskeert Kamel
Daoud zijn leven?

Kunnen wij wel gelukkig zijn zonder gebreken?

Waarom is roddelen taboe?

We vroegen het Dominique Darmon

Dominique Darmon: 'Praten over iemand terwijl hij of zij niet aanwezig is, heeft een slecht imago, omdat we dat soms met de verkeerde intenties doen. Bijvoorbeeld wanneer je vertelt over een collega die vaak te laat komt om zo je onzekerheden over je eigen werkprestaties te sussen. De roddelaar met onzuivere opzet kan daarbij worden geplaagd door een knagend schuldgevoel. En degene over wie geroddeld wordt, voelt zich belasterd of tekortgedaan. Door associaties met schuld, zonde, verraad en zwartmaken denken we dat roddelen slecht is.

Maar in werkelijkheid hebben roddels een belangrijke sociale functie: ze leggen culturele regels bloot. Geklaag van je moeder over een onbeschofte buurman leert je hoe je wel en niet hoort te gedragen, net zoals afkeurende geluiden over laatkomers op werk. Daarnaast is roddelen ook een manier om vertrouwen op te bouwen. Wanneer je iemand waarschuwt voor de onbetrouwbaarheid van een ander of dezelfde mening deelt over een gebeurtenis, vorm je een alliantie. Zo ontstaan vriendschappen: door vertrouwen op te bouwen en achter gedeelde waarden te komen.

Dat betekent natuurlijk niet dat roddelen altijd goed is. Volgens onderzoek kun je beide uitersten het best vermijden: wie veel roddelt, wordt gezien als onbetrouwbaar, maar wie zichzelf moreel verheft en beweert nooit te roddelen, riskeert dezelfde imago-schade. Omdat vrouwen als emotioneler en irrationeler worden afgedaan dan mannen, geldt hier een dubbele standaard: waar roddelende vrouwen worden gezien als gemeen en vals, bestempelen we hetzelfde gedrag bij mannen eerder als je gevoelens ventileren, recht doen aan de situatie of zelfs als leiderschap. Maar we zijn allemaal mensen en mensen zijn groepsdieren die verhalen leuk vinden en nieuwsgierig zijn naar feiten over anderen. De roddel is een vorm van storytelling – een die zich verspreidt als een lopend vuurtje.' **FM.**

Dominique Darmon (1964) is docent bij De Haagse Hogeschool. Ze doet onderzoek naar roddelen, waarover ze in 2022 *Roddel je naar de top. De ultieme kantoorgids* schreef.

door Anne-Sophie van Berkestijn

Ontcijferen

Nuttige verwarring

Mijn ogen begonnen eerder te filosoferen dan mijn hoofd: toen ik opkeek nadat ik mijn fiets op slot had gedaan, begreep ik niet wat ik zag.

Het was al donker en de lantaarns beschenen een dunne grijze draad die over de hele lengte van de straat hing, tot in de verte. Een spinnendraad, maar veel te groot: ik zag de straat van veraf en de draad van dichtbij, maar ze bevonden zich op dezelfde afstand.

De spitsvondigheid van de filosofie, zegt Aristoteles, zit hem in het bevatten van overeenkomsten tussen dingen die ver uit elkaar liggen. Daarom noemt hij metaforen leerzaam – een nuttig soort verwarring. Een goede metafoor, schrijft hij, is een vergelijking waarop het denken nét achterloopt. Als

het kwartje dan eenmaal valt, 'is het alsof de geest bij zichzelf zegt: ach dat klopt! Maar ik zag het nog niet!'

Het duurde een paar tellen voordat ik begreep dat ik de bovenleiding van de trambaan zag. Die leek te zweven, omdat de zwarte ophangkabels in het donker verborgen bleven. Mijn blik corrigeerde zich, alle afmetingen klopten weer, maar ook de vorige indruk bleef hangen. Ik zag ze tegelijk, een groot spinnenweb aan tramleidingen verspreid door de stad. **FM.**

↕ Roelof ten Napel is schrijver en ontcijfert hier elke maand onze ideeën over werkelijkheid.

Op een goede metafoor loopt het denken nét achter

